

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SE PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripto nu se retrămit.

Nr. 35.

Joi, 13 (25) Februarie.

1886.

In oapulu numărului penultim al „Gazetei“ în locu de Nr. 38 este a se corege Nr. 33.

Brașov 12 Februarie 1886.

Lunea viitoare espiră armistițiul încheiat între Sârbia și Bulgaria și nimic nu s'a făcut pentru asigurarea păcii. Ba acum se constată, că nici măcar peste articolul 2 din tratatul de pace n'au putut trece delegații întruniți în conferința din Bucuresci, cum se dicea mai înainte.

Așăder până acum încă numai articolul primu s'a primit, care cuprinde următoarele cuvinte: „De aici înainte va fi pace și amicitie între regatul Sârbiei și principatul Bulgariei.“*) Articolul al doilea vorbește despre amnestie. Sârbii cer ca Bulgarii să amnestieze pe toți Sârbii din Bulgaria, cari în timpul războiului au luptat alături cu conaționali lor, ér Sârbii în schimb voru amnestia pe Bulgarii din Sârbia, cari au comis același păcat luptându alături cu armata bulgară. Nu pôte fi nimic mai justu decâtu această cerere, cu toate astea nici acestu articol încă nu s'a primit.

Cea mai caracteristică aparițiune în cursul îndelungatelor tractări de pace este, că nu se vorbește atât de ceea ce voiesce Sârbia și Bulgaria câtu mai multu de ceea ce au de gându séu n'au de gându marile puteri. Dacă Sârbii și Bulgarii sunt înțeleși asupra vreunui punctu, nu sunt înțelese puterile și dacă puterile sunt înțelese se facă câte o notă colectivă nu sunt înțeleși Sârbii și Bulgarii, ba nici Grecii? Așa mergu lucrurile și de și și Dumneșu scie când o sé iasă odată din acestu cercu vișiosu.

Întreaga acțiune a marilor puteri pare a se învêrți în momentele de față împrejurul cestiunii Rumeliei orientale, precum și a cestiunii grece, care stă în legătură cu ea. De Bulgaria și de Sârbia înșiși diplomații puterilor par a se interesa adă mai puțin.

Câtu pentru cea dintău cestiune, ea s'a rezolvatu deja, precum scim, între Turcia și Bulgaria și acum e vorba ca și marile puteri să primescă arangiamentu turco-bulgaru. În privința această, scirile sunt tocmai așa de contradicțore ca în toate celelalte privințe. Întău se dicea, că Rusia se opune convenției din întrebare, mai târziu s'a șisă că guvernul rusu primesce arangiamentu turco-bulgaru, decâtu se va delatură dintr'insul punctu privitoru la ajutorul militaru ce ar trebui sé ilu dea Bulgaria Turciei în casu de războiu. Acum se dice éráși că Rusia nu primesce arangiamentu, decâtu numai cu mari modificări. Se mai adauge, că cabinetul britanicu ar stăruie tare pe lângă Pórtă, ca sé cedeze pretensiunilor rusesci, ca nu cumva sé se paralizeze întreaga convenție prin opozițiunea Rusiei.

Totu cabinetul Gladstone, se vorbește, ar stăruie și pe lângă guvernul grecescu, ca sé și schimbe politica în favorul păcii. Vedurăm din telegrama de ieri, ce iritațiune a produsu faima despre aceste stăruințe în sénul poporului grecescu; vedurăm, că ministru-șefu Delyanis a declarat deputațiunei meetingului naționalu din Atena, că guvernul regelui Georgios continuă pregătirile de războiu și că nu și va schimba politica. Vedem totodată că și prințul Bulgariei continuă bărbătescu cu pregătirile de războiu și că rămăne în Filipopolu, numai ca sé pótă mobiliza și organiză mai cu succesu și mai curându armata în Rumelia.

La toate scirile acestea, le pune vêrțu însé scirea ce o primim astăzi din Atena, că admiralul flotei rusesci a șisă sănătate bună colegului séu englesu din Suda-Bai și a plecatu

*) Il y aura désormais paix e amitié entre le royaume de Serbie et la principauté de Bulgarie.

spre Pireu, sub cuvântu că instrucțiunile lui nu se potriveșcu cu instrucțiunile admiralului englesu. Care va sé dice Rusia nu este de acord cu Anglia și sprijinescu pregătirile de războiu ale Greciei, pe când cabinetul englesu se vede constrinsu a declara, că n'are nici o speranță de a le puté paraliza în momentul de față, deorece Sultanul nu s'ar îndupleca a face o nouă cesiune de teritoriu în favorea Greciei.

Ce o sé iésă din această încurcatură pôte că nici chiar ministrii conducători ai marilor puteri nu poté prevedé cu siguritate. În asemeni împrejurări însé trebuie sé facă o impresiune curiosă scirea, ce ni se telegraféza dela Bucuresci, că delegatul Sârbiei Miatoviči ar fi declarat, că pacea se va încheia în zilele mai de aprópe.

De siguru că nu a fostu de prisos, ca sé se adauge la această scire, că corpul diplomaticu n'a vrutu sé credă în adevêrul acestei declarații. Voru fi sciindú fórté bine trimișii marilor puteri de ce se indoescu. Ca mâne o se auđimú că cu totă bunăvoința Sârbiei de a încheia pace, nu s'a pututu face nimica, pôte pentru că delegatul Bulgariei nu va fi primitu încă toate instrucțiunile de lipsă.

Sé mai așteptămú însé câteva zile, căci dóră dóră se va face puțină lumină și vomu puté sé distingemú măcaru primul stadiu alú desnodământului evenimentelor din peninsula balcanică.

Politica orientală a monarhiei Austro Ungare a fostu tocmai acum obiectul unei discusiuni înfocate în dieta din Pesta. Șecniul Gabriel Ugron ia la refecú pe d-lú Tisza, pentru că vedí Dómne a suferitú ca din alianța celor doi împêrați sé se facă o alianță de trei împêrați, și-lú muștră, că nu scie sé asculte decâtu de poruncile d-lui Bismarck și ale d-lui Kalnoky.

D-lú Tisza răspunde, că elú nu pôte face politică esterióră, decâtu numai în înțelegere cu d-lú Kalnoky și, respingéndú însinuațiunea, după care monarhia noastră ar fi încheiatu unu pactu cu Rusia pentru împărțirea peninsulei balcanice, asigură că toate puterile europene sunt conduse de intențiunii pacifice.

Nu-i vorbă voru fi avéndú puterile asemeni intențiunii, dér întrebarea este decâtu le potú realisa.

Din camera ungară.

În ședința dela 22 Febr. a camerei s'a discutatú întregul proiectu de lege asupra bugetului pentru 1886. Hegedús Sándor ca raportor recomandă cu căldură ca sé se primescă bugetul. Olay Szilárd a vorbitu mai pe largu despre neajunsurile în justițiă, declarândú că n'are încredere în guvern. Nu primesce proiectul. Ugron Gábor voiescu a vorbi despre politica esternă. Desvoltă indiferența guvernului față de afacerile externe; amintescse convenirea din Kremsier a celor trei împêrați și dice, că nimeni n'a reprezentatú la cea întălnire interesele Ungariei. D-lú prințu-ministru séu că a desconsideratú aceea întălnire, séu că elú însuși a fostu desconsideratú. A desvoltatú alianța celor trei puteri și a desaprobatú alianța cu Rusia. În Orientu Ungaria n'are nici unu respectu pentru că totdeuna numai protejiatiu Rusiei învingú. Politica guvernului trebuie sé țintescă a contrabalanza influința Rusiei în Balcani. Dér fiindă acestu scopu nu sé pôte ajunge sub alianța celor trei puteri, trebuie dér ca Austro-Ungaria sé se desfacă de alianța cu Rusia. Vorbesce apoi despre cestiunea bulgară și desaprobatú misiunea personală a Rumeliei cu Bulgaria, dicéndú, că Ungaria este încungiurată de terișore inimice, și că Austro-Ungaria n'are nici o influință în Balcani, oratorul ar voi, ca în Balcani sé se formeze micé state independente. În sfêrșitú se întorcu la politica internă și dice, că sub guvernul actualu Ungaria s'a ruinatú materialicescu și moralicescu. Din cauzele enunțate nu primesce proiectul. (Aprobări viue.)

Apponyi declară, că nu se increde în politica gu-

vernului și nu primesce proiectul. În privința politicéi externe e de o părere cu Ugron și crede, că cu elú e totă țera. Mulți susținú, că guvernul actualu este tare. E dreptu, națiunea însé nu e tare. (Aprobări viue). Critică spiritul guvernului și se provócă la vestitul paragrafu 54, privitoru la ingerința fișpanilor în justițiă, care ș-u astăzi este mortu, dovedescse însé în destul tendința guvernului.

Tisza face observări la vorbirile lui Apponyi și Ugron. Vorbindu despre politica esternă, dice că e ușorú lui Ugron, elú pôte sé vorbescă liberu. Vorbele lui nu voru face nici războiu, nici alianță, ce vorbește însé unu ministru maghiarú, sbóră departe și se comentéza. Mai departe dice, că dela regele Mathia, Ungaria n'a avutú atăta influință, ca în zilele de acum. Susține că în Kremsier nu s'au pertractatú cestiuni externe, astfelu dér n'a avutú de ce sé fiă și elú acolo. Mai departe dice, că alianța celor trei puteri stăruiescu cu totú dinadinsul pentru pace, și speréza, că va fi pace în Balcani. Rógă camera ca sé primescă proiectul de lege. (Aprobări în drepta). Helfy Ignatz într'o vorbire mai lungă desvoltă stările externe, face observări asupra atitudinei Ungariei față cu cestiunile externe, critică politica financiară a Ungariei și nu primesce proiectul de lege. Au mai vorbitú Orbán, Pulszky și Csanády contra proiectului. Proiectul de lege se pune la votu și se primescu cu majoritatea voturilor.

SCIRILE ZILEI.

E vorba sé se țină în Pesta la 25 Februarie o conferință a orașelor cu magistratú regulatú, cu scopu d'a-și exprima orașele dorința lorú față cu proiectul de lege asupra municipielorú. Din 118 orașe, 30 voru lua parte, 18 au declaratú că, deși nemulțămite cu proiectul de lege, nu voru trimite reprezentanți; celelalte orașe tacú asupra acestei cestiuni.

—x—

•Kolozsvári Közlöny• aduce scirea, că •Kulturregyletișii* au făcutú o cerere, ca cu ocaziunea „imposantului balu în favorulú „Kulturregyletului,“ ce se va da în Pesta, sub patronagiulú aristocrației ardelené, sé se scadă cu 50 percente prețulu biletelorú căilorú ferate din Ungaria, ca sé se prezenteze •toți adevêrații fii ai Ungariei la acelu balu, în favorulú epocaeli reuniuni din secululú civilizațiunei. — Păcatu că n'au propusú „Kulturregyletișii* sé se dea și câte unu aconto de 50 fl. baní de buzunarú din fondulú „Kulturregyletului,“ căci acum pe la finea carnevalului, nu scimú șeu, de unde voru mai cheltui „patrioții* ca sé mērgă în masse la balulú „epocalu.“

—x—

În urma unei telegrame a poliției din Sighișórá, e urmăritú pentru omorú și furtu Ludwig Molnar, în etate de 24 de ani, calfă de țesătoru din Remetea. Are pēru negru, față ovală, ochi suri, pōrtă pālăria nēgră, manta sură, pantaloní galbení cu dungí negre, vorbește gāngavú.

—x—

În Careii mari mai alaltăeri s'a întemplatú unu casu analogu cu casulú din Aradú. Unu locotenentú de honveđi și doi suboficeri au tăiatú în bucăți, cu ocaziunea unui balu, pe unu cetățenú, anume Iosifú Schiff.

—x—

În comisiunea bugetară a dietei austriace, ministrulú instrucțiunei D-r. Gautsch a fostu interelatú în privința ordonanței d'a se înlătura din bibliotecile școlorú cartea •Die Heldenthaten des deutschen Volkes indem Naționalkampfe gegen Frankreich. Ministrulú a declaratú, că în adevêrú cartea s'a înlăturatú. Pricină la această a datú o pertractare judecătorească în Budweis, unde unu școlarú astfelu a fostu fanatizatú prin această carte, încatú pe stradă a ofensatú pe Majestatea Sa și a strigatú: •Pereat Austria! Vivat Bismarck!•

—x—

Răspundéndú Luní d-lui Lepurescu, d. ministru alú afacerilorú străine Pherekide a datú sé se înțelégă, că nu va rețnoi convenția comercială cu Austro-Ungaria.

—x—

Din Odesa se anunță șiarulú „Daily News,“ că s'au făcutú negociațiuni între Rusia și România pentru

libera trecere a armatei ruse pe teritoriul Regatului român în direcțiunea Bulgariei, în casă când eventualitățile cestiunei balcanice, care sunt probabile, s'ar realiza. La Odesa lumea stăruie a crede, că de primă-veră, reboiul va izbucni iarăși în peninsula balcanică.

—x—

Se știe, că trupa română de operete va pleca să dea un număr de reprezentații la Iași, Odessa și Chișinău, sub direcțiunea d-lui Ștefănescu, șeful orchestrei.

—x—

„Liberalul” din Iași publică următoarele două cazuri de viață lungă: Nastasia Ursu din comuna Larga, județul Iași, a încetat din viață având etatea de 110 ani. Ea s'a născut la 1776. În zilele acestea la spitalul Sf. Spiridon (Iași) a încetat din viață Petruche Tuțu în etate de 120 de ani, muncitor văduv, fiu al lui Gheorghe și Catinca Tuțu, cari sunt încă în viață și locuiesc în orașul Iași. Ei au durerea să-și înmormânteze copilul la o vârstă atât de înaintată, er acesta nenorocirea de a fi înmormântat de părinții săi la 120 de ani dela nașterea sa.

—x—

Prințul Grigorie Ipsilante, fiul lui Ipsilante, capul eteriei din 1821, ministrul plenipotențiar al Greciei în Viena, a murit în Paris.

—x—

După o scire a ziarului „Kölnische Zeitung,” cățiva profesori dela universitatea din Marburg s'au înțeles a ține o scrie de conferințe, al căror venit va servi ca stipendiu pentru un an, ce se va da unui Sasu ardeleanu la universitatea din Marburg.

—x—

În Marsilia, cu ocaziunea recrutării, trei frați germani au fost recrutați, unul la cavaleria, altul la infanteria, al treilea la geniu.

—x—

Poliția din Galați, dăce „Românul,” a prinsu pe conductorul postal Popovici, cel care dispăruse cu o sumă de 20,000 franci.

„Acțiunea” părintelui Gurbanu.

Brașov, 23 Februarie.

Sunt vre-o zece zile de când unul din ziarele române de dincoace ni-a insinuat, că organul nostru ar fi aprobat „acțiunea parlamentară” a părintelui Gurbanu. Părintele Gurbanu e reprezentantul cercului Butenilor din comitatul Aradului, care a vorbit deunăzi în dieta din Pesta după Sârbii: Sabovlievici și Gyurkovic. A vorbit cu „multă moderațiune” și a votat pentru d. Trefort.

Și deorece este din nou vorba de o tendințioasă insinuație la adresa noastră, eră nu de o imparțială, obiectivă și clară interpretare, cetitorii noștri nu vor fi surprinși, decă le vom împărtași, că „Tribuna” din Sibiu e ziarul care a făcut-o, „Tribuna”, care încă nici până aci nu și-a împlinit datoria de a răspunde la articuli noștri din trecut privitor la atitudinea ei.

N'amă fi mai luat în seamă cele scrise de „Tribuna” în fruntea numărului ei dela 31 Ianuarie stilu vechiu, decă nu ne-ar sosi mereu plângeri dela omeni de bine din Ardelu despre „acțiunea” ce o desvôltă încă și aci unii agenți și acționari interesați ai acestei foi, rătăcindu cu

„liste de aderare” pe la casele omenilor, cum rătăceu sufletele vechilor Egipteni, ca să-și ispășească peccatele.

Dér afară de acesta amă fostu declarat sârbătoresce, că vom combata cu totă energia purtarea nesinceră și șovăitoare a „Tribunei”, și ce promitemu suntemu dedați a și ține.

Etă ce scrie „Tribuna” în memoratul articulu :

„Gazeta Transilvaniei” aprobă acțiunea parlamentară a părintelui Gurbanu, și decă o aprobă, o aprobăm și noi, ca să putem merge înainte.”

„Ca să putem merge înainte”, se vedem ce amă quis noi despre părintele Gurbanu. Arătându ce mare bucuria a simțit ministrul președinte Tisza în urma debutului guvernamentelor sârbii, amă scrisu :

„Ceea ce mai lipsea, ca să pôta d. Tisza slobodi cu efectul racheta, era unu discursu naționalist, care se nu fiă pe placul obștei parlamentare maghiare. Și etă că după câțva timp... se și ridică deputatul Constantin Gurbanu, de care uitasem cu totul că se mai află și el în dietă, și pune cestiunea întrebunțării bugetului instrucțiunei publice.”

„D. Gurbanu este unul din acei deputați români, cari au fost aleși, în comitatul Aradului, cu concursul fișpanului Tabajdi, declarându că ținu la programa națională din Sibiu. Gurbanu n'a pledat până acum, pe câtu scim, nici odată pentru această programă, și nici acum nu s'a ocupat de ea, der cu tôte astea a desfășurat înaintea dietei nisce adevăruri nimicitoare, arătându că guvernul nu dă nici unu banu pentru instrucțiunea poporului român și că acum ne'mpedecă d'a ne mai cultiva chiar și cu banii noștri.” (G. Tr. nr. 23 din 1886.)

Unde se află în aceste rânduri vr'o „aprobare” a „acțiunei” parlamentare a părintelui Gurbanu ?

Calea-valea, decă ni s'ar fi insinuat că amă aprobatu discursul părintelui Gurbanu, asta cel puținu până la unu punctu ôre care ar fi avutu înțelesu, căci adevărurile din discursul părintelui Gurbanu le-amă aprobatu, și decă și șeful de partid al d-sale, d. ministru-președinte Tisza, ar fi vorbit adevăruri, le-amă fi aprobatu și pe acestea. Dér nu putemu pricepe, ce n'țelege „Tribuna” sub „acțiune parlamentară” a d-lui Gurbanu, căci noi scim că d-sa a ținutu numai unu discursu parlamentar, și dela discursu până la acțiune e multu.

Decă „Tribuna” a voit să știe prin acțiune parlamentară, că d. Gurbanu a dat, cu intențiune ori fără intențiune — căci acesta noi n'o putemu sci — ocaziune d-lui ministru Tisza, ca să facă faimosa sa declarațiă pentru „întipărirea caracterului maghiar”, atunci trebuia să vorbescă de acțiunea parlamentară a d-lui Tisza, er nu de a părintelui Gurbanu. Ori pôte că cei dela „Tribuna” voru fi sciind că ceva ce noi nu scim, mai ales că se laudă, că „ei sci înainte” totu ce are să se întempe „în cercurile hotărîtore” din Budapesta ? Atunci se cădea să lămurescă „acțiunea” ce se pregătesce, pôte, cu d. Gurbanu în frunte, er nu să ne insinue, că amă aprobatu ceva, de ceea ce noi n'avem cunoscință.

Ce'i dreptu, noi ca omeni pățiti amă înce-

putu să simțim, că ceva să lucră pe după culise, că s'a pornit o „acțiune,” cu scopu d'a răsturna programa conferinței dela Sibiu, cu care programă de altminte nu s'a sfitu nici părintele Gurbanu a se înrola în partidul d-lui Tisza. Ori dora vrea d-sa să formeze unu nou partid hermafrodit, în vorbe și programe naționalu, er în fapte guvernamentalu, „ca să putem merge înainte?”

Avendu informațiuni așa de exacte — cum pretind ei — despre tôte, gentili dela „Tribuna,” ca să pôta și ei merge înainte cu părintele Gurbanu, urmărescu o politică forte practică, căci cu o lovitură vreu să omore două musce: enteu voescu să amăgescă pe aceia, dela cari pretind că și primescu inspirațiunile, asupra atitudinei „Gazetei Transilvaniei”; alu doilea vreu să-i amăgescă asupra atitudinei „Tribunei,” făcându-i să credă, că ea numai de aceea aprobă „acțiunea parlamentară” a părintelui Gurbanu, fiindu că o „aprobă” și „Gazeta.”

„Tribunei” îi ard călcăele d'a merge înainte. Ei bine, mergă cum o împingă „inspirațiunile” ce și-le primesce, der când agenții ei agită în secret, în tôte țera, în contra „Gazetei Transilvaniei”, pricinuidu desbinări între Români, atunci ce noimă mai are să vină ea cu atâta cutezanță și cu atâta fariseism și să declare, că ea merge după „Gazeta” și că aprobă numai ceea ce aprobă „Gazeta”? Ba dăce mai multu: că „decă n'ar fi voindu „Gazeta” cu nici unu preț să mergă cu „Tribuna”, merge „Tribuna” cu „Gazeta” („Tribuna” Nr.17 din 1886).

Cum se caracterizează între omeni cinstiți faptul, că cineva insinua altuia unu neadeveru, ca să pôta dăce, că lucră în armonia cu el ?

Discursul d-lui V. Babeșu dela 6 Februarie a. c.

(Urmare și fine.)

Intreabă on. d. ministru-președinte, să-i arătăm un deva o țera în lume, unde pentru naționalități s'ar face mai multu, ca aci la noi. I voiu cita casur de totu aprôpe de noi, i voiu arăta litoralul dela Fiume. Afirmă, dovedescă on. guvernul, că de 18—20 anincoce Ungaria a făcutu pentru tôte naționalitățile sale atâta, câtu a făcutu și face pentru mitelul Fiume, pentru 200a de Italiani, căroru mai mare grije le pôta în tôte privințe decât milinelor de Români, Sârbii etc. Dar afară de acesta, ore Croato-Slavonii nu aparțin statului nostru ? Cum putemu da acelora pentru scopurile lor de cultură națională pe fiecare anu milioane, de ce n'amă puté face acesta într'o măsură ôre care și pentru Români ? Imi strigați că aceia își au autonomia lor propriă. Dar cum o au ? O au, căci legislațiunea d-voastră a găsit cu cale a li-o recunosce. Ei, de ce nu recunosceți și a Transilvaniei ? (Strigări energice : „Transilvania nu există ! Acolo este Ungaria.”) Dar — domnilor, eu țin că naționalitatea română puteți s'o sprijiniți și fără de a i acorda vr'o specială autonomie, numai să voiți !

Este o doctrină cu totul nouă la noi, că în principu recunosceți drepturi naționale, în faptă însă le denegați. Imi place și aprobă, că guvernul maghiar susține și propagă limba sa națională ; dar v'o spun aci limpede, că eu, decă așu fi născutu maghiar, nici de cum nu m'așu invo, nici când n'așu face-o ca să m'ridic cultura, să m'propagă limba, cu banii altora.

Eu nu așu sci să m'impac cu această procedere mândria maghiară, firese că mai puțin așu sci să impac această mândria cu denegarea mijlocelor de cultură pentru celelalte popore ale țerii.

Mai aduce on. d. ministru-președinte, că pretutin-

FOILETONU.

Pigmalionu.

Pigmalionu, regele Tirului, fu fiul lui Matgen, seu Matanu după cum spune istoria, seu fiul lui Belus, după cum dăce Didona cătră Enea, în Eneida lui Virgiliu. După mórtea părintelui seu, Pigmalion și sora sa Didona, sub tutela unchiului lor Sicheu, marele preot al lui Baalu și al lui Melcart, și care era în acelașu timp și soțu al Didonei, domniră împreună câțva timp asupra Tirului și Sidonului, adică asupra litoralului Asei Minore, cunoscut în vechime sub numele de Fenicia, în Bibliă, țera Canaanului.

După datele istoricului Sanchuniaton Fenicianu după cele culese de logografii și istoricii Greci din tradițiunile populațiunilor din Asia Minoră, Virgiliu însemnează în cartea primă a epopeei sale o parte din viața lui Pigmalion, eroulu tragediei în cinci acte pe care cu frumos și recunoscutu succesu Teatrul Național o dede în prima reprezentațiune, Marți sera, publicului bucureșeanu.

Pigmalion, spune legenda și istoria, precum și fericitul autor al tragediei de Marți sera, d. colonel Bengescu, Pigmalion, îndată ce eși de sub tutela lui Sicheu, se arată pe dintregul ce avea să fiă, adică un

felu de Nerone fenicianu, care lua înainte lui Nerone imperatorul Romei, cu vr'o 881 de ani, — de ore ce acțiunea tragediei d-lui Bengescu se petrece cam acum 2713 ani.

Pigmalion a omorit pe tutorul seu, adică pe cumnatul seu Sicheu, er Didona, urmată de sora sa Anna și de vr'o cățiva Feniciani, a fugit din Tir și s'a dus să fundeze Cartaginea pe cóstele mediterane ale Africii vechi. Pigmalion, orbitu de poftirea-i nemărginită de bani, a pusu tesaurile lui Sicheu pe lângă acelea ale regilor Fenicie și stringe mereu prin crime, nedreptăți și omoruri. Tofa, soția lui, Fadael și Baleazar copii lui, sunt nenorociți din cauza aștei firă a stăpânului lor, și cu atâtu mai multu nefericiți, cu câtu regele se lasă, nu totdeuna — căci pofta blestemată a banului întunecă în elu orice sentimentu — der destul de desu a fi dominat de o curtezană, șirătă, prefăcută și primejdiosă, Astarbea, favorita... iubita lui.

Iubirea lui Pigmalion, accesul lui de spaimă, de șgârcenie și de furiose și copilărescu bănueli au ostenit și desperat pe Astarbea. Favorea și trecerea de cari se bucură la curtea inverșunatului tiran potu fi într'o clipă perdue pentru vecinici, er ea, puternica favorită, dată morței într'unu minut. Ș'apoi, Astarbea iubescă și iubescă cu aceea neînfrănată pasiune a femeii perdue, care vedându-și cu nepăsare trupul, își infige în

inimă cu neîntrecută putere junghiul iubirei pentru unu om, care adesea ori nici nu merită să se scalde în oceanul amorului de curtezană. Acestu om, iubit cu amoru de curtezană, de Astarbea, este loazar. Pentru elu, Astarbea își pune viața în joc în fiecă momentu ; pentru iubirea ce simte că o inalță la vederea lui Joazar, Astarbea infruntă și dobora pe Regina Tofa, împinge pe rege a-și blăstema copii, se vinde la primul venit și în speciă lui Malachon, pe care îl omora, — și în mijlocul ăstoru nelegiurii, a căroru privire și consciință ar trebui s'o trăsnească, Astarbea rămâne în picioare, nebiruită, invulnerabilă, căci zaua care o apară și care o înfașă e iubirea ce a jurat lui Joazar, palidului Joazar.

Pentru elu și numai pentru elu Astarbea ne spune în actul întâiu că va face totul ; nimic nu o va reține ; Astarbea ne spune și ne lasă să înțelegem, că va infrunta totul. Va începe prin a dărma pe regina și pe fii ei, și în urmă va dărma pe odiosul tiran, pe Pigmalion. Ocaziunea i se presintă priinciosă. Malachon, unul din Fenicianii fugiți spre sora apune cu Didona, vine trâmăsu cu solia la Tir să ceră lui Pigmalionu averile răpite dela Sicheu, soțulu Didonei. Pe acestu ténér, Astarbea îl îmbătase odinora cu vrajele iubirei ; vederea ei l'ameșese din nou ; elu îi spune totul și îi descopere gândurile Didonei, Acțiunea tra-

denea prin țările mai mărire există diferite naționalități; dar acestea nici într-o țară nu se bucură de mai mari drepturi, ca în Ungaria. Negu și acesta; chiar în-șe de ar fi așa, pentru noi n'ar dovedi nimic. Binevoii numai a cugeta, cum marea Germană, asădă prima putere de pe acest glob, câtă necasă are, pentru că vrea să amalgamizeze pe cele două milioane de Poloni din Posen, și d-vostă vă siliți a maghiarisa pe cele aproape șase milioane de diferite naționalități nemaghiare! (Strigări: »Unde sunt acele șase milioane? Nu ne silim a le maghiarisa!«) Bine este și mă bucur, că respingeți dela d-vostă acesta, dar atunci întreb: Decă Maghiarul, care este la putere, este mai cu avere decât Românul și Slavul, decă elu tôte mijlocele bugetare le ia pentru înaintarea culturii sale naționale, de unde, din ce mijloce se se cultive Românul și Slavul? Și — decă pentru cultura maghiară puneți în contribuțiune pe sormanul Român, ăr cultura lui i-o împedeați cu felu de felu de argumente, anume cultura secundară, care pôte se fi scopul și consecința, decât ca o mare parte a țării să rămână necultă și s'eracă, ca atare pradă maghiarismului, séu — sé piéră; séu dóră sé se prepare, a deveni mâne germană, poimâne muscală? Mărturisesc on. casă, că eu acestu circulu vișos în care astăzi se frământă Ungaria, nu mi-lu potu explica și credu că abia există omu cugetătoru cu mintea întrégă, care sé nu vadă pericolele ce din tôte părțile amenință specialu poporele cele mici, pre când noi în locu de a ne pune în pozițiune de apărare, ne certăm și sfășiamu asupra cestiunii că — cui compete și cui nu compete dreptulu și favorulu de cultură națională în patria comună.

Orî ce, numai patriotismu nu pôte fi tendința și străduința, ca prin împedecarea culturii, progresului concetăteniloru de altă naționalitate, sé ne întemeiamu și asigurăm stăpânirea, viitorulu nostru — în patria comună. Cine nu va recunosece, că greșită politică e acesta?! Și de aceea nu pricepu pe d. ministru-președinte când pretinde, ca naționalitățile nemaghiare, prin faptă sé dovedescă, cumcă necondiționat aderează la statulu maghiar, pentru ca apoi sé li se pótă acorda favorulu în specialulu loru interesu. Va sé dică: renunțai la pretensiuni naționale pentru idea de stat maghiar, ca apoi sé vi se pótă face și voue ceva favorulu speciale.

Eu nu credu că d. ministru-președinte va fi în stare a dovedi vr'odată, cumcă cetățenii români ai țerei unguresci infidelî ar fi acestui stat. Dreptu, că cum s'a rostitu la o altă ocaziune, d-sa alergă după soboll pe sub pământu, atari însă nici n'a prinsu, nici nu va puté prinde dintre Români, pre când într'aceea perde din vedere cele mai mari trebuințe pentru patriă.

Nu sciu, decă d-lu ministru-presidentu s'a întreatu vr'odată: ore politica ce o urmăză de 10 ani față cu naționalitățile nemaghiare, posibilu e sé fie calificată de a câștiga pe aceste naționalități cu inima pentru țără, pentru timpuri grele? Atăta cu durere trebuie sé spunu, că prin frase prin vorbe góle, naționalitățile nu mai potú sé fie mulțumite. Decă după judecata celoru dela putere patriotismulu nu prin pretențiuni, nici prin promisiuni, ci numai prin fapte se pôte dovedi din partea naționalitățiloru, apoi încă mai puținu bunele intențiuni, iubirea de dreptate, din partea celoru dela putere, față de naționalități se pôte dovedi altfelu, de câtu prin fapte și anumitu prin respectarea în deplinătate a legiloru existente în favorulu aceloră. Până atunci, până când asemenea fapte nu voru grai, orî-ce instrăinare, orî-ce nepăsare din partea naționalitățiloru, nu acestora li se pôte imputa, ci celoru de susu, dela putere, cari prin vorbe frumoșe, ba prin legi chiar promitu binele, dar prin fapte facu numai réu poporului. Fiindu eu prin experiență convinsu, că susu la guvernulu lipsesce bunăvoința și serioșitatea față de poporele nemaghiare, nu potú sé-i votezú budgetulu, (Mișcare.)

După ce Szilágyi Dezső, cu furie s'a sculat asupra lui Babeșu, mai vortosu că ar fi pretinsu autonomia Ardealului, și l'a apostrotat specialu cu aceea, că strigările și mișcările naționalitățiloru nu provinu din masele poporului, ci suntu apucături ale unor indiviđi ambițioși, vânători de interese personale, Babeșu s'a mai sculat odată, reflectându lui Szilágyi, că acesta, tocmai căci l'a atacat cu mânie, a doveditú că dreptatea nu este în

parte sa, n'a avutú ni-i o causă de a se inversuna pentru autonomia Transilvaniei, deorece Babeșu nici n'a propus'o, ni-i n'a cerut'o, și ni-i n'a fostu locul de-a face acesta, ci obiectându-i-se autonomia Croației, a atinsu că, dacă spre a fi drepti cătră Români și a ne asigura viitorulu s'ar recere autonomia Transilvaniei, chiar și aceea ar trebui decretată. ăr în ce privesce afirmarea lui Szilágyi, că nu masele poporului, ci numai unii indiviđi suntu cari ridică gravamine și facu dificultăți contra statulu maghiar, Babeșu a răspunsu simplu, că acesta și la naționalități se întâmplă întocmai ca și la Maghiari; bărbații adevăratei inteligențe dau expresiune sentimentelorú poporului; de unde însă nu urmăză, ca atari bărbați sé fie desconsiderați și acusați, ci tocmai stimați și ascultați; căci tocmai ridicarea din popor de astfelu de ómeni dovadă eclatantă este, că acelu popor are viétă, are viitoru

Apelu.

Cătrú onórata inteligința de tótă classa, locuitoare în Alba-Iulia și suburbii.

Considerându, că idea înființării unei reuniuni de lectură în Alba-Iulia s'a manifestatú de multu și în modu perseverantú, ba a devenitú o dorință așa dicendú o parolă de di, spre a întemina această dorință, imi permitú libertatea de a conchema o conferință preliminară spre a discuta modalitatea punerii în lucrare a acestei idei, eventualu spre a desbate statutele înființării reuniuni.

Loculu și timpul conferinței e la 27 Ianuarie a. c. în hotelulu „la Turcu,” după amezú la 3 ore în odaia Nr 8. Alba-Iulia 22 Fauru 1886.

Mateiu Nicola
advocatú.

CONVOCARE. Despărțământulu I alu reuniunii învătătorilor rom. gr. or. din districtulu alu X-lea, Brașovú, și va ține adunarea sa generală Duminecă în 9 (21) Martie dela 10—12 ore a. m. și dela 2½—5½, ore p. m. în școala rom. din comuna Dêrste.

Obiectulu: 1) Se va discuta tema propusă de comitetulu centralu alu reuniunii: „Disciplina în școlă” în specialu mijlocele positive de a o susține. 2) Propuneri de sine stătătoare.

Deci on. membrii ai acestui despărțământu precum și alte persoane amice ale școlei suntú prin această invitați cu tótă stima a lua parte.

Satulungú 8 Februarie 1886 st. v.

Domețiu Dogaru,
vice-președinte.

I. Dariu,
notarú.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. Trans.«)

BERLINU, 24 Februarie. — (Camera deputatilorú prusiani.) După o lungă discutiune, ce s'a încinsu asupra proiectulu privitoru la colonizarea provinciiloru de Ostú din Prusia cu Germani, acestu proiectu de lege a fostu trimisú spre studiere la unu comitetu, ce s'a alesu anume ad hoc.

LONDONU, 24 Februarie. — În camera comunelor a făcutu secretarulú de stat Bryce împărțășirea, că guvernulu englesu consideră momentulu de față ca nefavorabilu pentru de a dobândi dela Sultanulu o cestiune de teritoru în favorulu Greciei.

BUCUREȘCI, 24 Februarie. — După o declarare ce a făcutu delegatulú Sêrbiei la conferința de pace *Mijatović*, care declarare n'a fostu

cređută mai înteu de cătră corpulu diplomaticu de aici, se așteptă ca pacea sé se încheie în zilele cele mai apropiate. Probabilu, că tratatul de pace va conține și o dispozițiune, ce prevede demobilizarea armatei sêrbe și bulgare pe lângă fixarea unui terminu de 3 sêptemâni.

ATENA, 24 Februarie. — Flota rusescă a părăsitú Ludabai și a navigatú spre Biraeu pentru că instrucțiunea, ce a dat' o guvernulu rusescú comandantului acestei flote, nu conglăsucesce cu instrucțiunile, ce le-a datú Anglia flotei sale.

DIVERSE.

Cununia contelui Herbert Bismarck. — Herbert Bismarck în sfêrșitú și-a arangiatú treburile, cari înainte cu doi ani au produsu mare senzațiune în »cercurile aristocratice morale« din Berlinu; în zilele trecute și-a luatú de soția pe principesa Elisa Hatzfeldt-Trachenberg. Acestă cununia are precedente forte interesante. La anulú 1878 a fostu espusă o fotografiă de femeia în salonulu Berlinézú. Frumșeta acelei fotografii, respective a femeii, a exercitatú o influință deosebită asupra tuturorú vizitatorilorú salonului Herbert Bismarck, fiulu cancelarului Germaniei, care astăzi ocupă postul de secretarú de statú la ministerulu afacerilorú străine, mergendú și elú sé véđă multu laudata fotografiă, fu fermecatú de frumșeta răpitoare a femeii. În urmă s'a aflatú, că aceea femeie era soția principelui din Silesia, Karolath-Benthen, născută principesa Hatzfeldt. Eventualitatea a adusú cu sine, că principele silesianu, ca reprezentantú alu națiunii, în érna anulú 1878 a venitú la Berlinu, aducendú cu sine și pe soția sa. Principele silesianu se interesa forte multu de afacerile politice, și pe cându elu era adencitú în studiarea cestiunii socialiste, soția lui cerceta regulatú tôte balurile și seratele dantante, primindú neîntrerupta curtenire a contelui Herbert. La anulú 1881 s'a scandalisatú tótă aristocrația din Berlinu, auindú, că principesa a fugitú singurá în Florența, ca sé cerceteze pe amantulú ei, pe contele Herbert, care în acelu timp era atașatulú ambasadei germane pe lângă Quirinal. Numai unu omú s'a aflatú, care nu s'a scandalisatú de acestu casu și care nu și-a perdutú prezența de spiritú, acestu omú a fostu principele silesianu, soțulu princesei fugare. Prințulu silesianu a datú soției s'ale se înțelegă, că-i va înlesni divorțulu și-i va pregăti calea pentru ca sé se mărite după amantulú ei. Infuriatulú părinte alu amantului, cancelarulu de ferú, s'a opusú la tôte aceste și a dișu: „Nu, nici odată nu-ți voiú permite ca s'o iai pe soția prietenului têu! Și după aceea l'a trimisú pe fiulu séu dintr'o stațiune într'alta ca sé învețe a iubi frumșetele holandeze, ruse și engleze. Tôte însă în zadar. Fiulu pare că a moștenitú voința de ferú a părintelui séu, că n'a pututú sé uite pe frumoșă sa Elisă. Acestă fermitate a invinsu opunerea părintelui, care încă s'a bucuratú, că frumoșă moșia a princesei va fi moștenită de cătră nepoții lui, și elu singurá a înlesnitú divorțulu princesei. Cununia ei cu Herbert Bismarck s'a serbatú în luna trecută în cea mai mare liniște. Prințulu silesianu și elu a asistatú la cununia și a felicitatú fără vr'o supărare noua părechii fericite. E de însemnatú, că mireșă e de 40 de ani și are o fetiță de 15 ani; astfel e mai bêtănă cu vr'o trei ani ca mirele; pe lângă tótă vârsta înaintată, ea și astăzi se consideră ca Andalusiana Berlinului.

La numărulu acesta sé alătură unu prospectu pentru mașini agricole din fabrica d-lorú **Umrath & Comp. la Prag-Bubna.**

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

gediei se légă și face primulú pasu spre desfășurarea peripețiilor următore prin destăinuirile Astarbeei și apoi prin visulu ce ea murmură în somn prefăcutu, când Pigmalion se plimbă chinutú de spaimelú lui obișnuite înainte ușei sale.

Malachon, adusú în fața regelui, fi dá și apoi citește singurú scrisórea Didonei. Când Pigmalion aude că Didona își cere bogățiile, furiele lăcomiei sale de banî l'apucă. Dreptele și frumoșele cuvinte ale lui Fadael, fiulu séu, cadú ca oleulu pe jăraticulu turbărei lui. Isbucnirea acesteia nu mai are margini; regina, fiu séi, suntú goniți cu rușine; pe tronulu lui Hiramú și alu lui Celus se suiă curtesana Astarbea.

Fadael, Malachon și alții mai mari ai Tirului hotărâșcu mórtea tiranului. Prin Benaida, bêtăna sa confidentă, Astarbea află totulu, și nóptea pe malulu mării, ea surprinde secretulu conjurațiilor. La luptă dreptă acestia uu alesu pe celú ce va înfige junghiulu în inimă lui Pigmalion. Fadaelú, care pâruse întâiu favorisatú de dei în luptă, e ingenușiatú de Malachon. Lui sé dá sarcina de a scăpa Fenicia de monstrulu ce o turmenta. Conjurații plecă, Astarbea apare și prin meșugugitele și iredistabilele farmece ale frei și frumșetei sale, ea îmbêtă și prăbușesce la picioru-i pe slabulu Malachon. O nópte de plăcere, sorbită pe senulu Astarbeei, înlanțuie pe Malachon de capriciulu și voința curtesanei. Acestă

după ce află totulu chemă pe sateliții regelui, cari omóră pe Malachon. Junghiulu care va omori pe Pigmalionu trece în mâna lui Fadael, fiulu tiranului.

În timpulú acesta, durerea de mună, jalea și rușinea de soția și de regină aducú pe nefericita Tofa înaintea altarului lui Baal, orî Melcart, orî Astartea, orî nu sciu mai care. Aci în templu, după cântările preoțilorú și sacerdotelorú, Narbalú, credinciosulu reginei și copiilorú séi, sfătue pe Tofa sé caute prin surisulu, frumșetea și avânturile séle de iubire, sé recăștigé inima lui Pigmalion, sé'lú induplece a ierta pe Fadaelú, a goni pe Astarbea, a și relua soția. Lucrulú, dice Narbalú, e cu puțință. Și așa și este, căci, notați bine acestu punctu asupra căruia vomú reveni mai la vale, Tofa, soția lui Pigmalionu și muma lui Fadaelú, nu pôte avea de câtú 35—40 de ani. La asta vârstă femeia, și mai cu sémă femeia adencu slășiată și sângerată în firea'i și în frumusețea'i de femeia, pôte încă sé reușescă a fura inimelú.

Sfatulu lui Narbalú e ascultatú. Tofa se'mbracă în haine scumpe — ba încă una alărnată de altarulu lui Baal și Astartei, are pôte o virtute supraumană pentru a sufla amorulu. Regele vine, Tofa întipăresce pe buze i surisulu condamnatu; Pigmalionu o ascultă și destăinuirile soției asupra purtării favoritei suntú gata a convinge pe rege, decă Astarbea n'ar veni sé spulbere cuvintele ne-

fericitei Tofa cu probele cele mai plăcate tiranului: cadavrulu lui Malachonú și grămeđi de aurú și pietri scumpe. Scenele, și 'n speciă scena acesta, suntú superbe.

Furia lui Pigmalionu condamnă pe Tofa sé fiá slășiată. În așteptare, ea e 'n lanțuri și aude — nu scimú de ce — pe Astarbea, care spune amantului séu Joazarú vitejiile până acum săvêșite. Curtesana plecă pentru a 'ntinde noue curse. Regina scie că Fadaelú va omori pe rege, pe tatálu séu, și cu tótă sdrobotórea ei nenorocire, Tofa voiesce sé opréscă această crimă, care ar face sé se întunece lumina zilei. Narbalú și muma cu rugăciuni și țipete se 'ncercă sé disuade pe Fadaelú. Scenă magnifică, care a sguduitú adencu publiculu. Cu tôte rugăciunile mamei, Fadaelú plecă se ucidă pe părintele séu.

În actulu finalu Pigmalion este în câmara bogățiilor sale, bétu de poftelú și de veselile ce-i inspiră aurulu și petrele scumpe. Fadael intră, după elú, Tofa: lupta începe; nu fiulu pe părinte, ci părintele își omóră fiulu. Astarbea apare și profitândú de spasmelú ce l'au apucatú de Pigmalion, îlú otrăvesce, îlú sugrumă. Fenicianii, cari străbatú pe scena omorului, dau Astarbeei rêsplata, ce merită crimele și grósnicele sale omoruri.

(»Românulu«)

Gion.

Bursa de Viena
din 23 Februarie st. n. 1886

Table with financial data for the Vienna market, including interest rates and exchange rates for various currencies and securities.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 8 Februarie, st. v. 1886.

Table with financial data for the Bucharest market, showing exchange rates and prices for various goods and securities.

Advertisement for LEHOBLON cigarettes, featuring the brand name in large letters and a portrait of a man. Text describes the quality and origin of the product.

„Albina Institutu” de creditu si economii in Sibiu.

(2-3)

CONVOCARE

Domnii actionari ai „Institutului de creditu si de economii „Albina” se invita prin acesta, in virtutea §-lui 20 alu statutelor societatii la

a XIII. adunare generala ordinara

care se va tine la Sibiu in 30 Martie 1886. st. n. inainte de amezdi la 10 ore in casa institutului (strada Baier Nr. 1.)

Obiectele:

- 1. Raportulu anual alu directiunii, bilanțulu anului 1885 si raportulu comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitulu realizat conformu bilanțulu.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de bine-facere.
4. Ficsarea prețulu marceloru de prezență pe anulul curentu.
5. Propunerea din partea directiunii referitoare la pensionarea veduvei si orfaniloru ramași după fostulu directoru executivu Visarion Roman.
6. Alegerea alor doi membrii in consiliulu de Directiune in locul acelor doi, alu caroru mandat a expirat in sensulu §-lui 36 din statutulu si substituirea definitivă prin alegere aloru doi membrii totu in consiliu de Directiune cari au demisionat dela ultima adunare generala in coce (§. 37.)

Domnii actionari, cari in sensulu §§. 22, 23 si 24 din statutele societatii voescu a participa la adunare in persoana seu prin plenipotenti sunt rugati a-si depune la cassa institutului actiunile lor si eventualu dovedile de plenipotentă celu multu până Sămbăta la 27 Martie st. n. 6 ore p. m.

Sibiu) 18 Februarie 1886. Directiunea institutului.

(2-3)

Anunțiu.

Societatea de imprumutu si pastrare „Aurora” din Năsăudu va ținea adunare generala in Năsăudu la 28 Martie st. n. 10 ore a m. in edificiulu școlei normale.

Obiectele.

- 1. Raportulu directorulu, casarulu si comisiunei censuratoare.
2. Alegerea directorulu, casarulu, controlorulu si secretarulu, apoi a doi membri de consiliu si a comisiunei censuratoare pe basa statutulu.
3. Pertractarea propuneriloru relativu la modificarea statutelor eventualu reformarea societatii in actionarie si desbaterea proiectulu de statutulu in privința acesta.
4. Pertractarea altoru propuneri de interesu pentru societate.

Năsăudu, la 6 Februarie 1886. Consiliu administr.

AVISU.

Subsemnatulu recomandă on. p. t. publicu carne prospeta si estina:

de Vita a 34 cr. K° — de Porcu a 34 cr. K°

Nicolae Orgidan in brandarie, alaturi cu birulu: „Gaura dulce” (Nr. 231).

3-3

Mersulu trenuriloru

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiusu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table showing train schedules and fares for routes between Predeal-Budapest, Teius-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teius. Columns include train types (omnibus, accelerated, etc.) and prices.

Nota: Orela de nopte suntu cele dintre liniile grosu.

Tipografia ALEXI Brașovu.